

MIELIPITEET ALKOHOLIJUOMIEN MYYNNISTÄ 2009

Sisällysluettelo:

1 JOHDANTO	Sivu 1
2 MIELIPITEET ALKOHOLIJUOMIEN MYYNNIN JÄRJESTÄMISESTÄ MAASSAMME	1
LIITEKUVAT	5

1 JOHDANTO

Tässä tutkimusraportissa esitetään yhteenveto tutkimuksesta, jonka tarkoituksena on ollut selvittää, mistä eri alkoholijuomia pitäisi maassamme saada ostaa. Tutkimusaineisto on kerätty puhelinhaastatteluina 27.4.-7.5.2009 välisenä aikana. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.001. Haastatellut edustavat maamme 15-vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaan ulkopuolella.

Tämän tutkimusraportin tarkoituksena on yhteenvedonomaaisesti verbalisoida ja visualisoida tutkimuksen päätuloksia. Tutkimukseen sisältyy erillinen tilasto-osa, jossa esitetään kaikki tutkimustulokset yksityiskohtaisessa taulukkomuodossa.

Tutkimus on toteutettu Päivittäistavarakauppa ry:n toimeksiannosta.

2 MIELIPITEET ALKOHOLIJUOMIEN MYYNNIN JÄRJESTÄMISESTÄ MAASSAMME

Alkoholipoliittiseen mielipideilmastoa sivuten vastaajilta tiedusteltiin sitä, miten eri alkoholijuomien vähittäismyynti ja jakelu pitäisi maassamme järjestää.

Lähes joka toinen toisi miedot viinit elintarvikeliikkeisiin

Väestöstä valtaosa soisi keskiolutta jatkossakin myytäväksi elintarvikeliikkeistä. Keskiolutta takaisin Alkoon toivoo seitsemäsosa (14 %) väestöstä. Hyvin pieni osa (4 %) kansalaisista sanoo, että keskiolutta ei saisi myydä lainkaan.

Suomalaisista reilu kolmannes (36 %) olisi valmis siirtämään nelosoluen myynnin vähintäänkin viranomaisen myyntiluvalla toimiviin elintarvikeliikkeisiin. Enemmistö (57 %) säilyttäisi nelosoluen Alkossa.

Mietoja viinejä kohtaan mielipiteet ovat sallivampia kuin vahvaan olueen. Reilu neljännes (29 %) väestöstä soisi viinejä myytävän kaikissa elintarvikeliikkeissä ja viranomaisen luvan saaneissa elintarvikeliikkeissä myynnin sallisi noin viidennes (20 %); ts. lähes joka toinen (49 %) muuttaisi vallitsevaa myyntijärjestelmää.

Väkevät juomat halutaan ehdottomasti säilyttää Alkossa (86 %). Kymmenesosa (10 %) väestöstä on asenteiltaan niin vapaamielinen, että purkaisi väkevien juomien vähittäismyyntimonopolin.

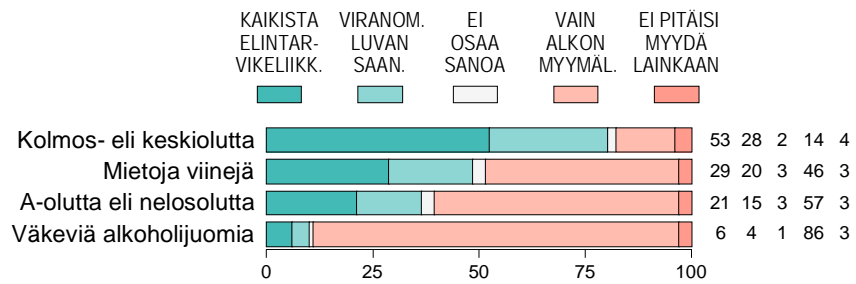
Kansalaisten suhtautuminen mietojen viinien myynnin uudelleenjärjestelyihin on säilynyt ennallaan. Myös vuosi sitten kansalaisista joka toinen 49 % oli sallimassa viinien myynnin elintarvikeliikkeissä.

Sen sijaan suhtautuminen vahvan olueen myyntiin elintarvikeliikkeissä on muuttunut, jos mahdollista, aiempaa hieman varauksellisemmaksi. Vuosi sitten kaksi viidesosaa oli siirtämässä nelosolutta elintarvikeliikkeisiin ja nyt reilu kolmannes.

Kun tarkastellaan tuloksia noin kymmenen vuoden periodilla käy ilmi se, että nelosoluen ja mietojen viinien vapauttamista puoltavat mielipiteet olivat korkeimmillaan vuosina 1998 ja 1999. Tämän jälkeen kehitys on kulkenut suuntaan, jossa ao. juomat haluttaisiin tarjolla kuluttajille Alkon hyllyiltä. Mielipiteet ovat liikkuneet vuoden 2000 jälkeen suuntaan, jossa ne olivat 80-luvun lopulla. Eletään aikaa, jossa mielipiteet myyntijärjestelyistä ovat edelleen melko tiukkoja.

Alkoholipoliittiset mielipiteet 4/2009

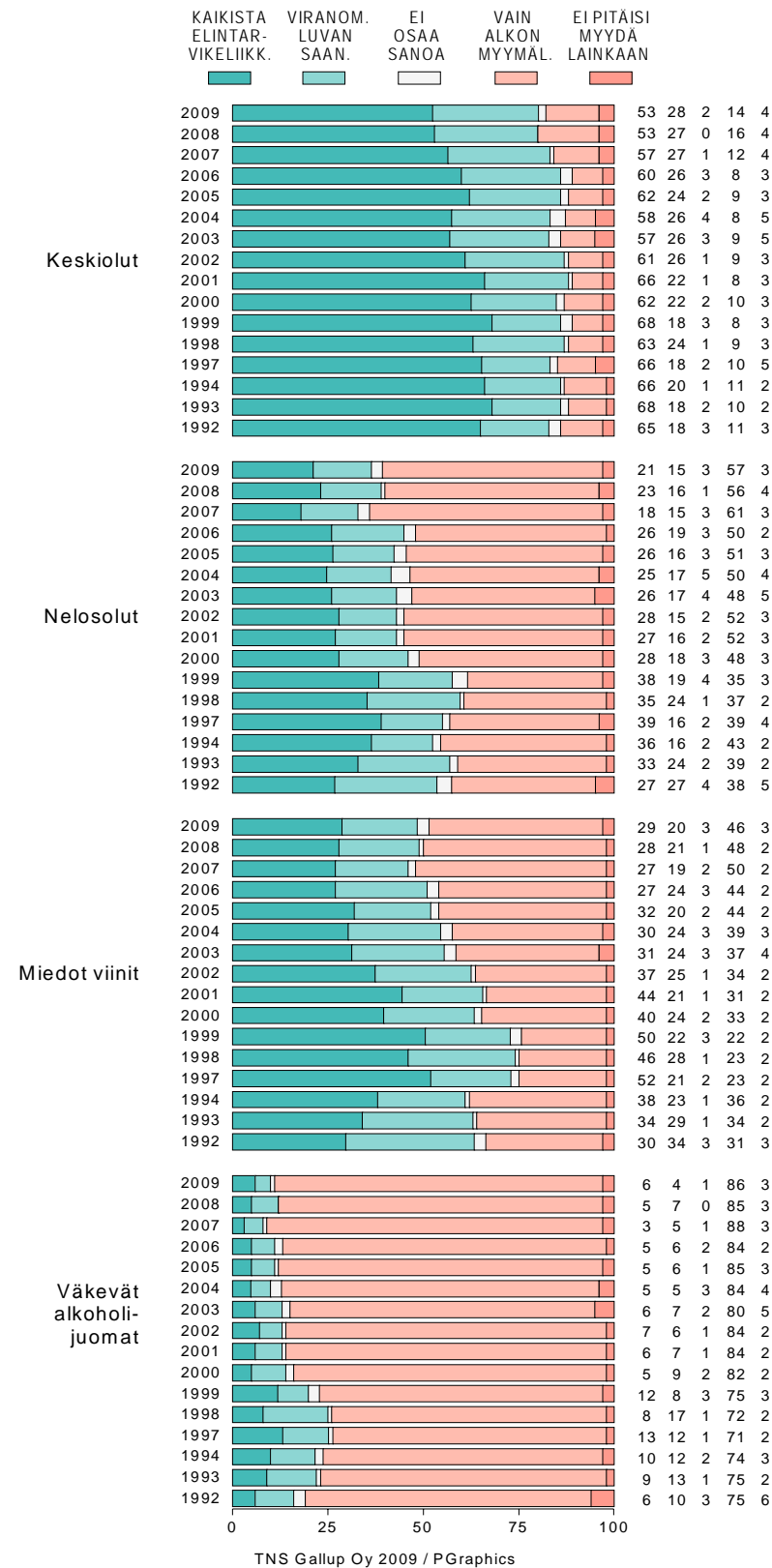
Kuvio 1. MISTÄ ERI ALKOHOLIJUOMIA PITÄISI SAADA OSTAA (%).

TNS Gallup Oy 2009 / PGraphics

Alkoholipoliittiset mielipiteet 4/2009

Kuvio 1t. MISTÄ ERI ALKOHOLIJUOMIA PITÄISI SAADA OSATAA (%).

Tutkimus ei anna suoraan tietoa ihmisten asenteiden perusteista. Mahdollisia selityksiä varaukselliselle suhtautumiselle voi kuitenkin yrittää etsiä alkoholijuomien kulutuksessa tapahtuneista muutoksista ja tilastoidun kulutuksen haittavaikutuksista. Kun ihmisten huoli alkoholihaitoista kasvaa, heijastuu se myös siihen, mistä juomia pitäisi saada ostaa. Vailla merkitystä ei ehkä kuitenkaan ole myöskään alkoholimonopolin markkinalähtöinen toiminta, joka näkyy myymäläverkoston kattavuutena, sijaintina asutuskeskuksissa sekä asiakaspalvelussa. Tämä helposti lisää tyytyväisyyttä monopoliin ja vaikuttaa kansalaisten mielipiteisiin.

Miehet suhtautuvat viinien vapauttamiseen aiempaa myönteisemmin ja naiset kielteisemmin

Sukupuolella on yhteyttä mielipiteisiin alkoholijuomien myynnin järjestämisestä. Miehet ovat odotetusti jonkin verran vapaamielisempiä kuin naiset.

Naisten ja miesten välisistä eroista voi esimerkinomaisesti mainita seuraavaa:

- Kun miehistä 47 % luovuttaisi nelosoluen myyntioikeudet viranomaisen luvalla toimiviin tai kaikkiin elintarvikeliikkeisiin, niin naisista tällä tavalla suhtautuu vain 27 %. Naiset suhtautuvat nelosoluen myyntioikeuksien laajentamisen aiempaa kielteisemmin.
- Kun miehistä 58 % luovuttaisi mietojen viinien myyntioikeudet viranomaisen luvalla toimiviin tai kaikkiin elintarvikeliikkeisiin, niin naisista tällä tavalla suhtautuu 40 %. Viinien myyntioikeuksien laajentamiseen miehet suhtautuvat nyt myönteisemmin kuin vuosi sitten ja naiset kielteisemmin.
- Kun miehistä 15 % luovuttaisi väkevien juomien myyntioikeudet viranomaisen luvalla toimiviin tai kaikkiin elintarvikeliikkeisiin, niin naisista tällä tavalla suhtautuu vain kuusi prosenttia.

lällä on yhteyttä myyntijärjestelyitä koskeviin mielipiteisiin. Keskeisimmät iän mukaiset havainnot ovat seuraavat:

- Nuorten (alle 25-vuotiaiden) (52 %) ja nuorten aikuisten (25-34-vuotiaiden) (41 %) keskuudessa on keskimäärää enemmän niitä, jotka soisivat nelosolutta myytävän elintarvikeliikkeissä. Halukkuus siirtää nelosolut elintarvikeliikkeisiin on selvästi vähentynyt 25-34-vuotiaiden keskuudessa viime vuodesta.
- Enemmistö 25-34- (55 %), 35-49- (54 %) ja 50-64- vuotiaista (57 %) haluaisivat elintarvikeliikkeissä myytävän mietoja viinejä. Etenkin 50-64-vuotiaat ovat muuttaneet käsityksiään aiempaa myönteisemmiksi. Nuorten ja eläkeikäisten suhtautuminen on muuttunut aiempaa varauksellisemmaksi.
- Eläkeikäiset (yli 64-vuotiaat) ovat muuta väestöä useammin sitä mieltä, että eri alkoholijuomia pitäisi myydä vain Alkon myymälöissä tai ei laisinkaan.

Kokoomuksen, vihreiden ja perussuomalaisen kannattajat haluaisivat viinit elintarvikeliikkeisiin

Koulutustasolla on yhteyttä näkemyksiin. Korkeammin koulutetut väestöryhmät suhtautuvat keskimäärää suopeammin ajatukseen viinien ja vahvan oluen myynnin sallimisesta joko kaikissa tai viranomaisen luvan saaneissa elintarvikeliikkeissä. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet suhtautuvat viinien vapauttamiseen jonkin verran aiempaa vähemmän myönteisesti.

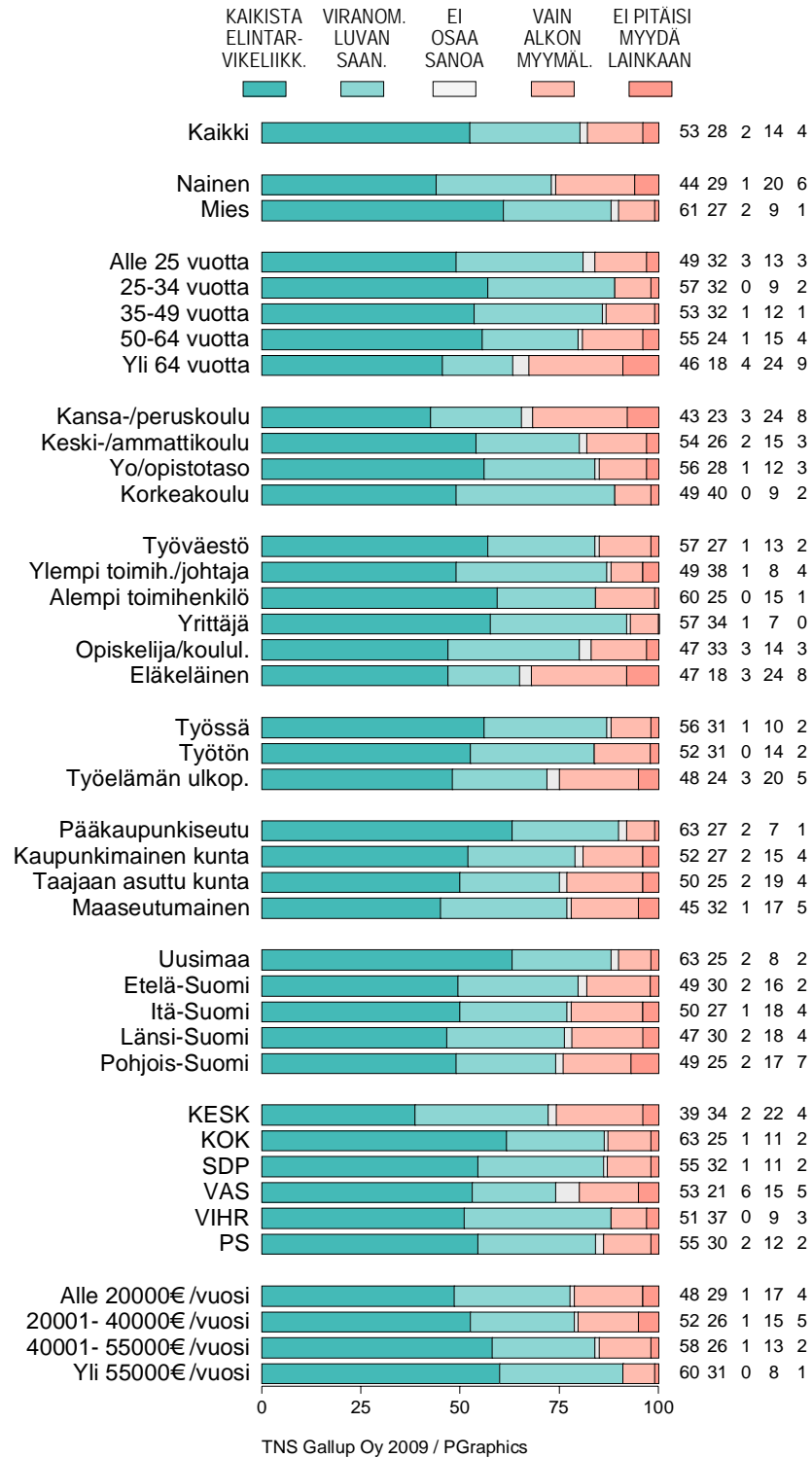
Ammattiryhmittäiset erot ilmenevät siten, että muutoshakuisimpia viinien osalta ovat johtajat ja ylemmät toimihenkilöt, jotka myös käyttävät viinejä keskimäärää useammin.

Puoluekanta selittää mielipiteitä alkoholijuomien myynnin järjestelyistä. Keskimäärää vapaamielisempiä etenkin mietojen viinien osalta ovat Kokoomuksen, vihreiden ja perussuomalaisen kannattajat. Keskustan ja Vasemmistoliiton kannattajat sen sijaan suhtautuvat ajatukseen mietojen viinien siirtämisestä elintarvikeliikkeisiin keskimäärää hieman kielteisemmin.

LIITEKUVAT

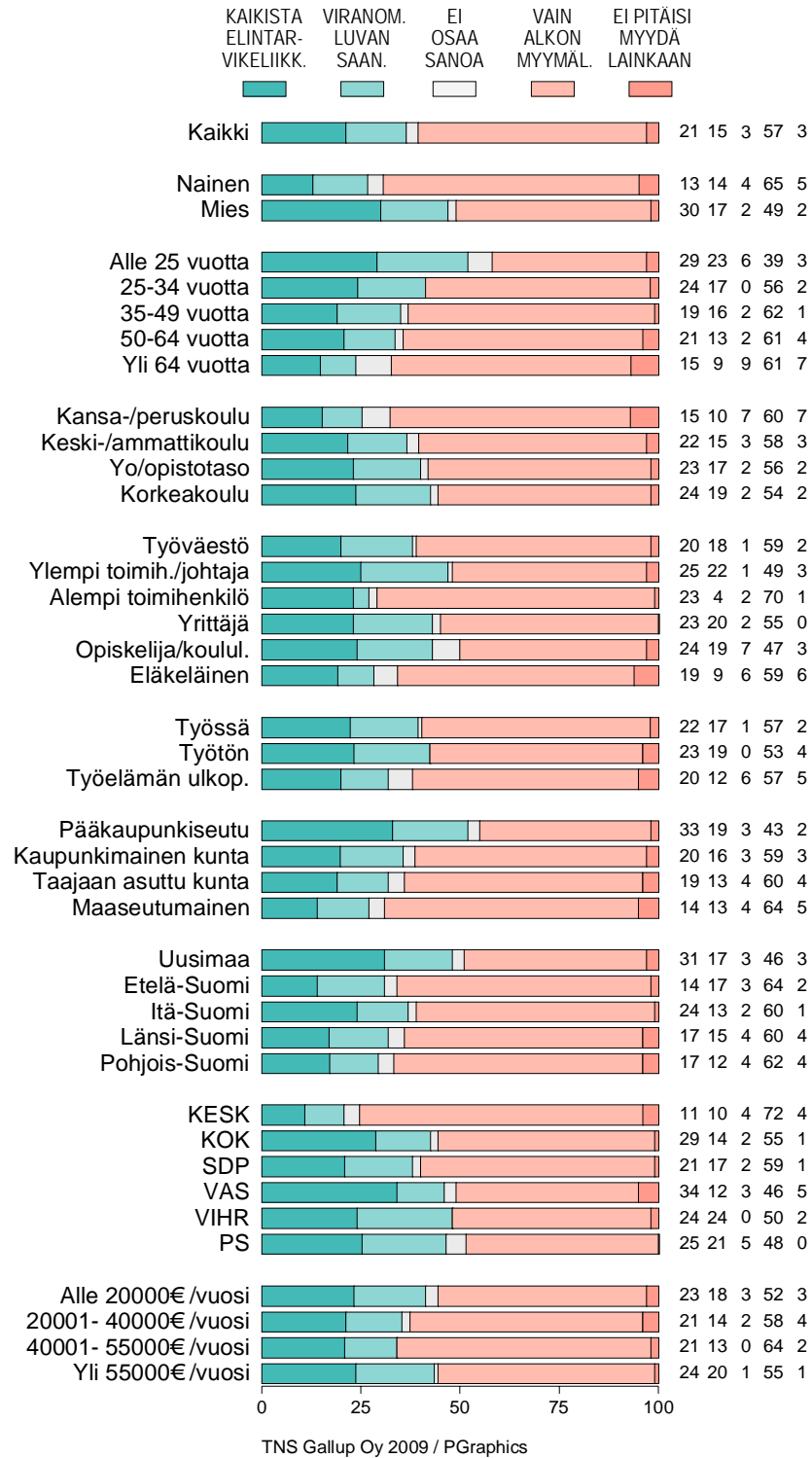
Alkoholipoliittiset mielipiteet 4/2009

Kuvio 1a. MISTÄ ERI ALKOHOLIJUOMIA PITÄISI SAADA OSTAA: KOLMOS- ELI KESKIOLUTTA (%).

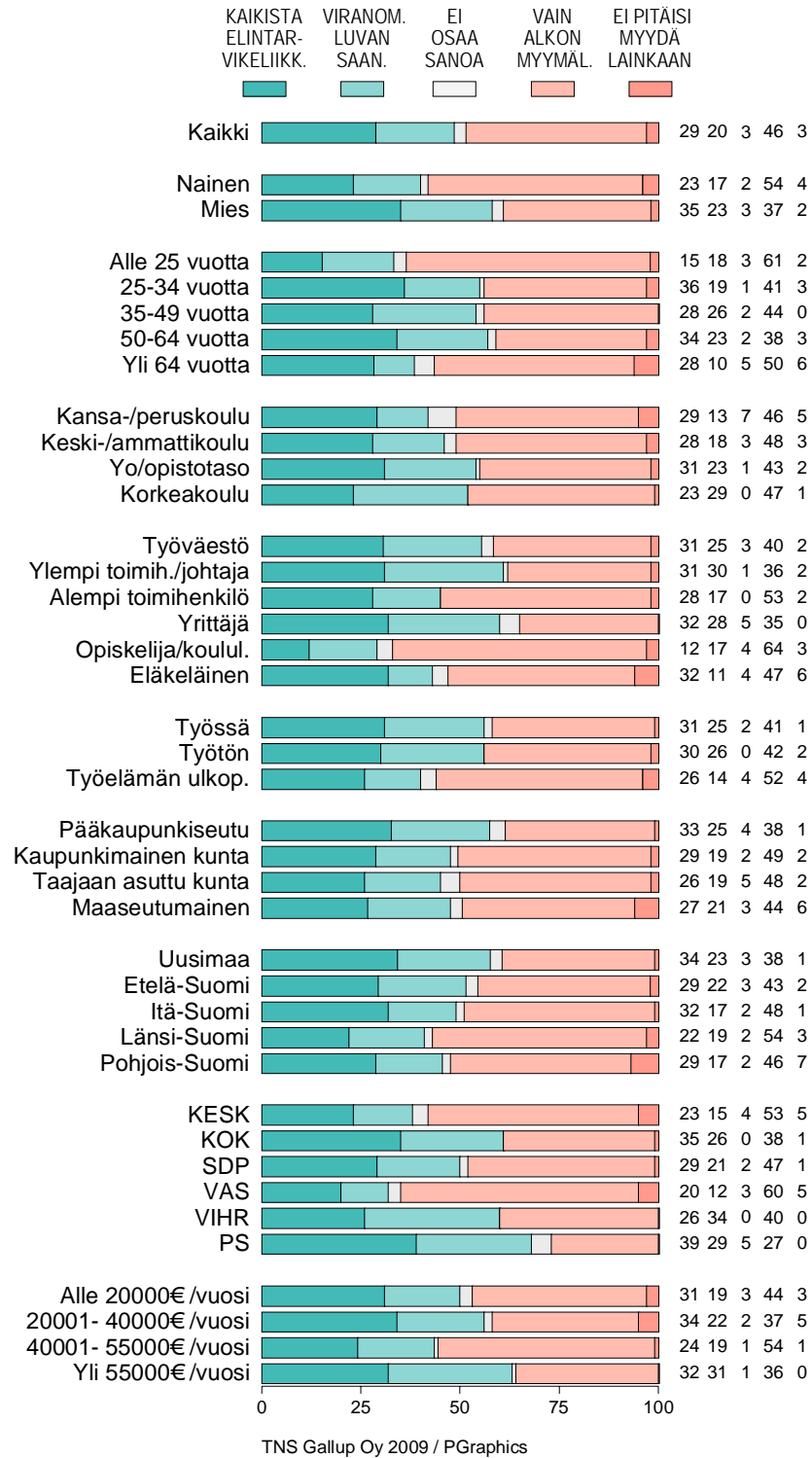
Alkoholipoliittiset mielipiteet 4/2009

Kuvio 1b. MISTÄ ERI ALKOHOLIJUOMIA PITÄISI SAADA OSTAA: A-OLUTTA ELI NELOSOLUTTA (%).

Alkoholipoliittiset mielipiteet 4/2009

Kuvio 1c. MISTÄ ERI ALKOHOLIJUOMIA PITÄISI SAADA OSTAA: MIETOJA VIINEJÄ (%).

Alkoholipoliittiset mielipiteet 4/2009

Kuvio 1d. MISTÄ ERI ALKOHOLIJUOMIA PITÄISI SAADA OSTAA: VÄKEVIÄ ALKOHOLIJUOMIA (%).

